

Datum
2023-05-31

Er referens
S2023/00440
Vår referens
JL, KE

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Vårdföretagarnas remissvar (SOU 2023:5)

Från delar till helhet - Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja

Vårdföretagarna lämnar härmed ett remissvar över slutbetänkande av Samsjuklighetsutredningen, Från delar till helhet (SOU 2023:5)

Vårdföretagarna har tidigare lämnat remissvar på utredningens delbetänkande, SOU 2021:93

Inledning

Vårdföretagarna är en arbetsgivar- och branschorganisation för privata vård- och omsorgsgivare. Vårdföretagarna har cirka 2000 medlemsföretag med över 100 000 årsanställda. Bland Vårdföretagarnas medlemsföretag finns såväl stora som små företag som på olika sätt arbetar med gruppen samsjukliga. Vårdföretagarnas medlemmar är bundna av kollektivavtal. Våra medlemmar är verksamma över hela landet.

Bland Vårdföretagarnas medlemsföretag finns stor kompetens och erfarenhet inom samsjuklighet. Vårdföretagarna vill därför lämna nedanstående synpunkter på utredningens förslag.

Vårdföretagarnas synpunkter

Vårdföretagarna har tidigare lämnat remissvar på utredningens delbetänkande, SOU 2021:93.

I detta remissvar kommenterar Vårdföretagarna endast de förslag som justerats eller är helt nya och som berör våra medlemmars verksamhetsområde. För övriga förslag lämnas härvid inga kommentarer.

En ansökan till IVO om tillstånd att bedriva HVB ska innehålla uppgifter om hälso- och sjukvårdsinsatser

Utredningen har föreslagit att *"En ansökan eller anmälan till IVO om att bedriva HVB ska innehålla en upplysning om verksamheten även avser bedriva hälso- och sjukvårdsverksamhet. Detta bör regleras i socialtjänstförordningen."*

Vårdföretagarna tillstyrker förslaget.

Gemensamma verksamheter och upphandlingar för HVB

Utredningen anser ”...att ansvarsfördelningen för hälso- och sjukvård respektive socialtjänstinsatser under en HVB-placering som regel inte kan lösas på något annat sätt än genom gemensamma upphandlingar eller gemensam drift av HVB.”

Vårdföretagarna ställer sig delvis bakom utredningens resonemang men ser stora utmaningar med att regioner och kommuner ska genomföra gemensamma upphandlingar för vård- och omsorgsplatser i HVB. Regionerna saknar erfarenhet att upphandla sociala insatser som exempelvis HVB-verksamheter.

Vårdföretagarna föreslår därför att SKR, enskilt eller genom Adda, ges ett uppdrag att samordna gemensamma upphandlingar för HVB. Vid utvecklingen av de gemensamma upphandlingarna bör även representanter för privata utförare bjudas in i dialog.

Privata vård- och omsorgsgivare har till stor del utelämnats i slutbetänkandet

Privata vård- och omsorgsföretag utgör en betydande del av den samlade häls- och sjukvården samt omsorgen i Sverige och var fjärde person arbetar i en privatdriven verksamhet. Vidare är 82 procent av HVB verksamheter privat drivna. Trots den höga andelen är det först i avsnitt 10.8 *konsekvenser för företag*, som utredningen belyser privata HVB verksamheters roll.

Utredningen gör bedömningen att dessa verksamheter kan påverkas negativt av att den nuvarande LVM-lagstiftningen avvecklas, vilket skulle leda till färre placeringar och institutionsdygn enligt samma lagstiftning. Vårdföretagarna delar den analysen men menar att det är ett alltför snävt perspektiv. Den större frågan är vilken roll HVB-verksamheter, oaktad driftsform, fortsatt ska ha som en del i en sammanhängande vårdkedja. Detta framgår inte tydligt i slutbetänkandet. Att HVB är en fortsatt viktig del slår dock utredningen fast. *”Vi anser också att behandling för det skadliga bruket eller beroendet och andra psykiatriska tillstånd i många fall måste ges av HVB-verksamheten.*

Vilken typ av insats och behandling som ska ges på HVB bör därför skyndsamt utredas vidare. Annars finns en risk för att etablerade verksamheter förbises i sin helhet, inte minst i omläggningen av huvudmannaskapet. Detta skulle i värsta fall kunna leda till förlorad kompetens och kapacitet att möta personer med samsjuklighet.

Avslutning

Vi har i det ovanstående enbart valt att kommentera de förslag som får direkt påverkan på våra medlemsföretags arbetssätt och därmed på deras brukare/patienter.

Vårdföretagarna vill avslutningsvis lyfta fram den höga andel privat drivna HVB-verksamheter som är etablerade och har befintlig kapacitet att fortsatt erbjuda heldygnsinnsatser för personer med samsjuklighet.

Vårdföretagarna har härutöver inga ytterligare synpunkter.

Med vänlig hälsning,

Antje Dederling
Förbundsdirektör
Vårdföretagarna

Karin Elinder
Johan Lahne
Näringspolitiska experter